

Воронов В. Д.
здобувач вищої освіти І курсу
Науковий керівник – Іщенко Т.В.
старший викладач
*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ*

ДУХОВНІСТЬ І МОВА ЯК ОСНОВА СУСПІЛЬСТВА

Науковці вже давно побачили закономірність, що між могутністю держави, її вагою на світовій арені, перспективами незалежного розвитку та мовою, якою користуються її громадяни, є особистий зв'язок. Зважаючи на це держави, котрі обрали шлях незалежного розвитку, спостерігають за захистом та розвитком державної мови, прикладаючи усі можливі ресурси. Але в Україні цей процес має тільки початкову стадію. Досить часто у суспільстві виникають мовні конфлікти. До того ж, цілісна державно-мовна політика - відсутня.

Метою тези є обмірковування питання мови у сферах життя нашої країни, як вагомий чинник української духовності. «Мова народу, народності чи діаспори – то генетичний код національної культури, запорука самобутності та самозбереження» [1].

Проблема духовності як основи розвитку культури і мови актуальна, що обумовлено постійною увагою до неї з часів Античності і до наших днів.

З появою християнства поняття мови і духовності були нероздільні. Граматика, риторика і діалектика були включені до складу «Тривія» - трьох перших основних предметів вивчення при підготовці священиків.

У широкому сенсі як особлива комунікативна структура соціально-культурної реальності мова постає у Г. Гегеля. Суб'єктивність Гегель розглядав як інтерсуб'єктивності діяльність, що втілює себе в мові, культурі, різних формах духу. Мова за Г. Гегелем вже не є просто інструмент спілкування, а «засіб втілення інтерсуб'єктивності, особлива комунікативне середовище духовної та соціально-культурної реальності»[2].

Говорячи про естетичну і духовної функції культури та мови, необхідно розглянути саме поняття «дух» і «духовність». Духовне життя суспільства виступає відображенням суспільного буття і становить одну з важливих проблем філософських і культурологічних досліджень, впливаючи на практичну діяльність людини в усіх її аспектах. Без осмислення структури духовного життя неможливо прийти до розуміння її ролі в житті суспільства. У філософському розумінні поняття «дух» означало нематеріальне начало, яке включає в себе мислення, свідомість і почуття, волю, інтуїцію. Згодом це поняття набуло сенс життєст

йкості індивіда (сильний духом, слабкий духом). Категорія «духу» починає розроблятися вже в античній філософії.

У філософських побудовах неплатників, їх структурі Космосу, реконструйованої академіком Лосєвим, дух співіснує з такими поняттями, як Форма, Матерія, Душа і співвідноситься з ними в якості самостійної категорії.[4] І. А. Ільїн писав: «Дух – це, в усякому разі, лише ті душевні стани, в яких людина живе своїми головними силами, зверненнями на пізнання істини. Дух це те, що об'єктивно значимо в душі. Душа – це весь потік не тілесних переживань людини, помислів, почуттів, больових відчуттів, спогадів і забуття.»[3]

Духовність становить основу нашої державності. І мова, несучи в собі вираз культури держави, природно є також вираженням духу народу.

Духовність – поняття, яке включає в себе багато граней духовного освоєння світу: естетичні, моральні, художні, релігійні, правові, етичні. Вона так само важко піддається визначенню, як і дух. Духовність є невід'ємною якістю людини як суб'єкта історичного розвитку, що виявляється в його прагненні до Добра, Істини, Краси, в його спілкуванні з іншими, в дбайливому ставленні до природи.

М. С. Каган відзначає важливість безкорисливості як атрибутивного чинника духовності: «Духовність направляє нашу поведінку і втілюється в плодах нашої діяльності, коли дія безкорисливо, а творіння висловлює ідею людської солідарності, почуття причетності індивіда до роду, в межі – його готовність пожертвувати собою, своїми егоїстичними інтересами і навіть самим життям заради того, що володіє більш високою цінністю, заради іншого або інших, заради переконань віри, принципів, піднесених ідеалів»[5]

Отже, тема мови, як чинник духовності, актуальна особливо в Україні. Вона стосується кожного з нас. І я вважаю що ця тема потребує подальшого дослідження.

Література

1. Гегель Г. Твори. М. Л., 1929-1959.
2. Жайворонок В. Українська етнолінгвістика. Нариси / В. Жайворонок. К. : Довіра, 2007. 262 с.
3. Ільїн І. А. Твори: В 2т- М. 1993 Т.1.С. 12.
4. Лосєв А.Ф. Буття - я - космос - М. 1 993.
5. Каган М. С. Эстетика как философская наука.СПб. 1997. С. 81.